

Nr 17

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner m. m.

(3:e avd.)

Driftbudgeten**Femte huvudtiteln**

1:o) **Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Vissa inventarier.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 2 (bilaga 3., punkt 1, s. 13 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1958) föreslagit riksdagen att till Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Vissa inventarier å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 39 000 kronor.

Utskottet. I statsverkspropositionen under femte huvudtiteln, punkt 54, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen besluta att fastigheten Brotorp 17 i Lekebergs kommun skall fr. o. m. den 1 juli 1958 överföras från sinnessjukvården till nykterhetsvården för att användas såsom statlig vårdanstalt för kvinnliga alkoholmissbrukare.

Av vad departementschefen i nämnda sammanhang anfört framgår, att fastigheten Brotorp skall användas för att ersätta den nuvarande statliga vårdanstalten å Haknäs för kvinnliga alkoholmissbrukare, vilken är inrymd i en förhyrd fastighet och på grund av hyresavtalets upphörande måste nedläggas med utgången av innevarande budgetår.

Brotorpsfastighetens användning såsom vårdanstalt för alkoholmissbrukare förutsätter enligt departementschefen vissa ändrings- och förbättringsarbeten samt viss anskaffning av inventarier. Kostnaderna härför, beräknade till 145 000 resp. 39 000 kronor, föreslås anvisade å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår, varvid det förra beloppet upptages under kapitalbudgeten och det senare under driftbudgeten.

Ianspråktagandet av Brotorpsfastigheten har föreslagits av nykterhetsvårdsutredningen. Då något alternativ till lösning av den aktuella vårdfrågan för de kvinnliga alkoholmissbrukarna ej framförts, och en ny anstalt måste anordnas före den 1 juli 1958, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag om överförande fr. o. m. nämnda dag av fastigheten från sinnessjuk-

vården till nykterhetsvården. Utskottet har även funnit sig kunna godta de nu redovisade kostnadsberäkningarna.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet i förevarande sammanhang,

att riksdagen må

a) besluta att fastigheten Brotorp 1⁷ i Lekebergs kommun skall fr. o. m. den 1 juli 1958 överföras från sinnessjukvården till nykterhetsvården för att användas såsom statlig vårdanstalt för kvinnliga alkoholmissbrukare;

b) till *Statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare: Vissa inventarier* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 39 000 kronor.

2:o) **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 13—16) föreslagit riksdagen att till **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor.

Under nämnda rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 20 000 000 kronor. Därjämte har i arbetslöshetsbekämpande syfte under sjätte huvudtitelns reservationsanslag till *Vissa vägbyggnadsarbeten* för innevarande budgetår anvisats 35 000 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Såsom framgår av vad departementschefen anført vid anmälan av medelsbehovet för budgetåret 1958/59 under anslaget till **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** kommer de medel som innevarande budgetår står till förfogande för arbetsmarknadsreglerande åtgärder icke att vara tillräckliga, varför anslag å tilläggsstat erfordras. I nämnda sammanhang har departementschefen räknat med att det torde bli nödvändigt att denna vinter anordna beredskapsarbeten i minst samma omfattning som under föregående vinter för att möta den uppkommande säsongarbetslösheten. Vidare har departementschefen bland andra särskilda åtgärder som ansetts erforderliga i nuvarande läge erinrat om att Kungl. Maj:t bemyndigat arbetsmarknadsstyrelsen att innevarande budgetår vidtaga vissa åtgärder för att söka stimulera till en ökad geografisk rörlighet på arbetsmarknaden. Ytterligare erinras, att det blivit nödvändigt att i viss utsträckning återupptaga de statliga stenbeställningarna.

De sammanlagda utgifterna för arbetsmarknadsreglerande åtgärder uppgick budgetåret 1956/57 till ca 76 000 000 kronor. Innevarande budgetår står till förfogande 49 500 000 kronor, varav 21 500 000 kronor under arbetslöshetsanslaget och 28 000 000 kronor under sjätte huvudtitelns reservationsanslag till *Vissa vägbyggnadsarbeten*. Enligt de av arbetsmarknadsstyrelsen numera verkställda beräkningarna av medelsbehovet skulle härutöver erfordras 28 000 000 kronor under det förstnämnda och 34 000 000

kronor under det sistnämnda anslaget. Den sammanlagda medelsåtgången innevarande budgetår uppskattas sålunda av styrelsen till ca 111 500 000 kronor.

Departementschefen är inte beredd att f. n. tillstyrka en ytterligare medelsanvisning i den omfattning, som arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit. Med beaktande av medelsåtgången under sistförflutna budgetår förordar departementschefen, att sammanlagt ytterligare 30 000 000 kronor ställs till förfogande för arbetsmarknadsreglerande åtgärder innevarande budgetår och att frågan om medel härutöver göres beroende av den närmaste tidens utveckling. I enlighet härmed föreslås, att under arbetslöshetsanslaget anvisas ett tilläggsanslag av 12 000 000 kronor och under anslaget till Vissa vägbyggnadsarbeten ett tilläggsanslag av 18 000 000 kronor. Under femte huvudtiteln erfordras alltså ett tilläggsanslag av 12 000 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av det ytterligare medelsbehovet för arbetsmarknadsreglerande åtgärder under innevarande budgetår. I enlighet härmed hemställer utskottet i förevarande sammanhang,

att riksdagen må till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kronor.

Kapitalbudgeten

Statens allmänna fastighetsfond

3:o) Vissa byggnadsarbeten vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (bilaga 12, punkt 1, s. 49 och 50 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1958) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att från investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården må intill ett belopp av 90 000 kronor bestridas kostnaderna för slutförande av påbörjade byggnadsarbeten vid Folåsa skolhem.

4:o) Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare. Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 50) föreslagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 145 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört i det föregående under punkten 1 tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Brotorp för alkoholmissbrukare* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 145 000 kronor.

Statens utlåningsfonder

5:o) **Lånefonden för bostadsbyggande.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 51—55) föreslagit riksdagen att medgiva, att under budgetåret 1957/58 preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 730 000 000 kronor.

Riksdagen har medgivit, att preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, under budgetåret 1957/58 må meddelas intill ett belopp av 655 000 000 kronor. Till lånefonden för bostadsbyggande har vidare för sagda budgetår anvisats ett investeringsanslag av 560 000 000 kronor.

Departementschefen anför att bostadsbyggandet under åren 1954—56 omfattade omkring 57 000 lägenheter per år. Tillskottet av bostäder har sålunda utgjort 58 000 lägenheter 1954 och 57 000 lägenheter såväl 1955 som 1956. Under dessa år har igångsättningen av nya företag något överstigit färdigställandet av byggnadsföretag och avsett i runt tal 60 000 lägenheter per år. På grund härav har antalet lägenheter under byggnad tenderat att öka. En viss förlängning av byggnadstiderna synes också ha ägt rum.

För år 1957 föreligger ännu inte några säkra statistiska uppgifter om bostadsbyggandets storlek. Det är dock möjligt att bilda sig en ganska god uppfattning om både igångsättningens och färdigställandets storlek. Det kan sålunda beräknas, att antalet färdigställda bostadslägenheter under år 1957 uppgått till minst 62 000. Antalet under 1957 påbörjade bostadslägenheter torde röra sig om 60 000.

Denna uppskattning av bostadsbyggandets storlek under 1957 visar, att bostadsproduktionen under året rätt väsentligt överstiger de tre föregående årens. Antalet färdigställda bostadslägenheter har ökat med minst 5 000, d. v. s. med i runt tal 10 procent. Detta innebär det hittills största bostadsbyggandet i vårt land, och det framstår som särskilt framgångsrikt om man beaktar lägenheternas genomsnittliga storlek och att utrustningsstandarden numera är synnerligen hög. I jämförelse med andra länder har bostadsproduktionen i Sverige nått en mycket hög nivå. I flera västeuropeiska länder har bostadsbyggandet tenderat att minska eller stagnera.

För en bedömning av det framtida bostadsbyggandet är det skäl att undersöka vad den kraftiga ökningen 1957 beror på. I första hand bör då

framhållas, att den av regeringen förda, strama ekonomiska politiken gynnsamt påverkat förhållandena på byggnadsmarknaden. De tendenser till överkonjunktur — översysselsättning och förlängda byggnadstider — som tidigare gjorde sig gällande på många orter har brutits. De praktiska möjligheterna att ta ut de vinster, som rationaliseringsåtgärder erbjuder i form av kortare byggnadstid och lägre byggnadskostnader, har ökats.

Under de senaste åren har frågan om ett bibehållande av bostadsbyggandet vid en nivå av 57 000 à 58 000 lägenheter livligt diskuterats. Ännu 1956 framstod det som diskutabelt, om en produktion av angiven storlek skulle kunna upprätthållas. För två år sedan framlade därför regeringen ett minimiprogram för bostadsbyggandet, som avsåg endast 53 000 lägenheter. Den dämpning av bostadsbyggandet, som ett fasthållande vid detta program efter en tid skulle ha medfört, kom emellertid aldrig till stånd. Det visade sig sålunda möjligt att utöka planen för igångsättning av bostadsbyggnadsföretag så, att för ett år sedan regeringen såsom mål för bostadsproduktionen angav att upprätthålla ett bostadsbyggande av minst 57 000 lägenheter per år. Samtidigt förutskickades, att om tillgången på arbetskraft och krediter gjorde det möjligt en ytterligare ökning av bostadsbyggandet borde eftersträvas.

Den fråga, som mot bakgrunden av den utomordentligt gynnsamma utvecklingen av bostadsbyggandet under 1957 tilldrar sig särskilt intresse, är huruvida och i vad mån man på något längre sikt bör räkna med en mera avsevärd ökning av bostadsbyggandet i förhållande till den under åren 1954—56 uppnådda nivån. Det stora tillskottet av bostadslägenheter under 1957 kan kanske ge anledning till optimism. Det bör emellertid observeras att tillskottets storlek under ett enstaka år delvis kan bero på tillfälligheter. I viss mån torde så ha varit fallet beträffande färdigställandet under 1957. Icke minst den mycket stora igångsättningen av flerfamiljshusföretag i slutet av 1955 torde sålunda ha bidragit till ett i förhållande till byggnadsvolymen stort lägenhetstillskott. En föreställning om den till sin natur slumpmässiga koncentrationen av färdigställandet av bostadsbyggnadsföretag till 1957 får man av uppgiften, att under de senaste åren igångsättningen av nya företag tämligen konstant avsett i runt tal 60 000 lägenheter per år.

Enligt departementschefens mening bör man emellertid fastställa ramarna för bostadslångivningen från den utgångspunkten, att man eftersträvar ett bostadsbyggande av den nu uppnådda omfattningen.

Av flera skäl är det inte möjligt att exakt ange, hur stor bostadsproduktion, som kan åstadkommas t. ex. under 1958 eller 1959. Relativt små förändringar i den genomsnittliga byggnadstiden påverkar årstillskottet rätt mycket. Förändringar i fråga om såväl lägenheternas storlek som andelen i bostadshus ingående lokaler påverkar lånebeloppens storlek per lägenhet. Vad en viss medelsram motsvarar i nya bostadslägenheter kan därför inte exakt beräknas. Även förskjutningar av igångsättningen från en del av året till en

annan påverkar på kort sikt lägenhetstillskottets storlek. Det är vidare ovisst, hur stort det privatfinansierade bostadsbyggandet blir.

De förslag till medelsramar, som departementschefen framlägger i det följande, måste därför bygga på vissa åtminstone delvis osäkra antaganden. Det understrykes särskilt att under den senaste tiden en tendens till ökning av lånebeloppet per lägenhet i flerfamiljshus förelegat, som i första hand sammanhängt med en successiv ökning av lägenheternas storlek. Det är emellertid osäkert, i vad mån denna tendens kommer att bestå. Den allt överskuggande uppgiften på bostadsområdet är att komma till rätta med bostadsbristen. Man kan därför förutsätta, att kommunerna och byggnadsföretagarna är inställda på att inom den ram för bostadsbyggandet, som den statliga långivningen utgör, åstadkomma ett så stort antal lägenheter som möjligt. Av samma skäl kan det antagas att i fortsättningen restriktivitet skall iakttas, då det gäller att i statsbelånade bostadshus anordna butiker, kontorslokaler och dylikt.

Vad särskilt gäller innevarande budgetår bör ytterligare en synpunkt beaktas. För att undvika hög arbetslöshet bland byggnadsarbetarna under vintermånaderna bör igångsättningen av bostadsbyggnadsföretag koncentreras till andra och tredje kvartalet. En relativ ökning av igångsättningen under särskilt andra kvartalet bör eftersträvas. Om nämligen stora flerfamiljshusföretag och i övrigt företag, som avser exploatering av mark med svåra grundförhållanden, skall ge god sysselsättning under vintermånaderna, bör de påbörjas icke under tredje kvartalet, såsom ofta varit fallet hittills, utan redan under andra kvartalet.

Medelsramen för innevarande budgetår har fastställts utifrån följande igångsättningsplan:

Statsbelånade flerfamiljshus (tertiärlån)	36 000 lägenheter
Statsbelånade småhus (egnahemslån)	16 000 lägenheter
Statsbelånade företag, summa	52 000 lägenheter
Pensionärshemslägenheter	1 000 lägenheter
Privatfinansierade bostadshus, minst	4 000 lägenheter
Totalt minst	57 000 lägenheter

Medelsramen har med denna utgångspunkt beräknats på följande sätt:

Flerfamiljshus: 36 000 lägenheter \times 9 000 kr.	= 325 milj. kr.
Småhus: 16 000 lägenheter \times 22 000 kr.	= 360 milj. kr.
Ombyggnader och förbättringslån	= 45 milj. kr.
Summa	730 milj. kr.

Avgår räntefria stående delar av egnahemslån, som bestri-	
des från anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande	75 milj. kr.
Återstår	655 milj. kr.

Den förordade utvidgningen av igångsättningsplanen för bostadsbyggandet bör i första hand ta sikte på en ökad igångsättning av flerfamiljshusföretag. Flera skäl talar härför. Den aktuella planeringen av nya byggnadsföretag visar, att medelsramen för tertiärlån till flerfamiljshus relativt sett är mycket knapp. Det snabbt växande gruppbyggandet av småhus finansieras delvis med tertiärlån och är alltså beroende av en utökning av ramen för sådana lån.

För tertiärlån till flerfamiljshus beräknas därför ett ytterligare belopp av 75 000 000 kronor, d. v. s. såsom ram för meddelande av preliminära beslut om tertiärlån under budgetåret 1957/58 totalt (325 000 000 + 75 000 000) 400 000 000 kronor. För beviljande av såväl tertiärlån som räntebärande egnahemslån och förbättringslån skulle ramen avse ett belopp av (655 000 000 + 75 000 000) 730 000 000 kronor.

Den föreslagna ökningen av medelsramen medger en igångsättning under budgetåret 1957/58 av i runt tal 62 000 lägenheter. Det framhålls att det inte är möjligt att i förväg närmare ange, hur stor igångsättning som en viss ram för den statliga bostadslångivningen föranleder.

En viktig anledning till att departementschefen funnit sig böra förorda en förhållandevis stor ökning av medelsramen för innevarande budgetår är, att det ur sysselsättningssynpunkt är angeläget att igångsättningen av flerfamiljshusföretag får stor omfattning under andra kvartalet 1958. Det förutsättes därvid, att igångsättningen under första kvartalet blir relativt sett obetydlig.

I detta sammanhang anmäler departementschefen ytterligare en fråga. Under en följd av år har bostadsstyrelsen redovisat en betydande balans av ärenden avseende ansökningar om tertiär- och tilläggs lån. Ännu under senare delen av 1956 omfattade denna ärendesbalans företag med sammanlagt i runt tal 20 000 lägenheter. I november 1956 genomfördes emellertid vissa förenklingar i prövningen av låneansökningar i syfte att nedbringa ärendesbalansen. Redan den 1 juli 1957 var också balansen av låneärenden så gott som helt avvecklad. Bostadsstyrelsen har emellertid anmält, att vid nämnda tidpunkt ett mindre antal företag, som då var påbörjade, ännu inte kunnat beviljas lån.

Eftersom ifrågakvarande byggnadsföretag faller utanför den för innevarande budgetår fastställda medelsramen, som avser att reglera långivningen till företag påbörjade under sagda budgetår, anses bostadsstyrelsen, om riksdagen intet har att erinra däremot, böra bemyndigas att utan avräkning av lånebeloppen på medelsramen bevilja ifrågakvarande företag tertiär- och tilläggs lån.

Bostadsstyrelsens förslag att medelsramen för innevarande budgetår skall ökas med 165 000 000 kronor förutsätter dels en maximal igångsättning under budgetåret av företag med 70 000 lägenheter, dels en fortsatt ökning av de genomsnittliga lånebeloppen per lägenhet, dels en ökning av långivningen för ombyggnad av småhus. Såsom framgår av det föregående har departementschefen endast delvis kunnat godtaga vad styrelsen sålunda förordat.

Vad angår frågan om anslag till lånefonden för bostadsbyggande har bostadsstyrelsen funnit att ett ytterligare anslag av 35 000 000 kronor erfordras. Med hänsyn till beräkningarnas osäkerhet på skilda punkter har styrelsen förordat, att ett belopp av 50 000 000 kronor uppföres på tilläggsstat.

Departementschefen anför att anslagsbelastningen är i första hand beroende av vilken omfattning utanordningen av tertiärlån och egnahemslån får under budgetåret. Dessa utbetalningar av lån torde inte kunna exakt beräknas i förväg. Utbetalningarnas storlek är beroende av i vilken takt låntagarna gör framställning om utanordning av beviljade lån och av den tid, som åtgår för behandling av dessa framställningar. Medelsbehovet är emellertid också beroende av förskottsutbetalningen av egnahemslån och förbättringslån. För såväl föregående som innevarande budgetår har en ram av 230 000 000 kronor gällt för dessa utbetalningar. Under förra budgetåret stannade emellertid förskottsutbetalningarna vid ca 187 000 000 kronor. Departementschefen förutsätter, att också innevarande budgetår de lånebeviljande organen iakttar stor försiktighet då det gäller dylika utbetalningar. På grund härav anser departementschefen sig kunna räkna med en viss reducering av anslagsbehovet i förhållande till bostadsstyrelsens nämnda nya beräkning.

I anledning härav anser departementschefen, att ytterligare anslag till lånefonden för bostadsbyggande inte erfordras innevarande budgetår.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Kristiansson* och *Hjalmar Nilsson* (I: 87) och den andra inom andra kammaren av herrar *Persson* i Växjö och *Larsson* i Julita (II: 77), hemställes, att ramen för meddelande av preliminära beslut om tertiärlån fastställes till 72 milj. kronor och att ramen för meddelande av beslut om statsbidrag till pensionärshem för budgetåret 1957/58 utökas med tre milj. kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 77.

Utskottet. Departementschefens uppskattning av bostadsbyggandets storlek under år 1957 visar att antalet färdigställda bostadslägenheter uppgått till minst 62 000. Utskottet har med tillfredsställelse noterat att detta innebär det hittills största bostadsbyggandet i vårt land.

Även om det av skäl som anförts i propositionen icke är möjligt att draga några bestämda slutsatser beträffande storleken av den framtida bostadsproduktionen, anser utskottet i likhet med departementschefen att ett bostadsbyggande av den nu uppnådda omfattningen bör eftersträvas och att ramarna för bostadslångivningen bör fastställas från denna utgångspunkt.

I enlighet härmed föreslår departementschefen att den för innevarande budgetår fastställda medelsramen för preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, ökas med 75 000 000 till 730 000 000 kronor. I motionerna I: 87 och II: 77 yrkas att 3 000 000 kronor av den föreslagna ökningen i stället skall disponeras för en utvidgning av

den av riksdagen för innevarande budgetår fastställda medelsramen å 10 000 000 kronor för pensionärshemsbyggandet med hänsyn till föreliggande balans av icke avgjorda ansökningar.

Utskottet är icke berett att i anledning av motionerna förorda någon ökning av medelsramen för pensionärshemmen. Vid sådant förhållande tillstyrker utskottet att medelsramen under lånefonden för bostadsbyggande fastställas på sätt departementschefen föreslagit. Vad departementschefen anfört i fråga om balansen av låneärenden samt beträffande anslagsbehovet under lånefonden har utskottet även funnit sig kunna godtaga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 87 och II: 77 medgiva, att under budgetåret 1957/58 preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 730 000 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd

6:o) **Räntefria lån till bostadsbyggande.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 55 och 56) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under budgetåret 1957/58 preliminära beslut om lån, som skall utgå från anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 135 000 000 kronor, dels ock till Räntefria lån till bostadsbyggande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 45 000 000 kronor.

Riksdagen har medgivit, att preliminära beslut om lån, som skall utgå från anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande, under budgetåret 1957/58 må meddelas intill ett belopp av 125 000 000 kronor. För innevarande budgetår har vidare till räntefria lån till bostadsbyggande anvisats ett investeringsanslag av 240 000 000 kronor.

Departementschefen har i det föregående förordat, att den av riksdagen för innevarande budgetår fastställda ramen för preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, skall ökas från 655 000 000 kronor till 730 000 000 kronor. I anledning härav föreslår departementschefen, att preliminära beslut om lån, som skall utgå från anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande, under budgetåret 1957/58 skall kunna meddelas med ytterligare 10 000 000 kronor, d. v. s. intill ett belopp av (125 000 000 + 10 000 000) 135 000 000 kronor.

Vad härefter angår bostadsstyrelsens förslag att å tilläggsstat till räntefria lån till bostadsbyggande skall anvisas ett anslag av 55 000 000 kronor, erinrar departementschefen om att ifrågavarande långivning under de senaste åren kunnat starkt reduceras. Anledningen härtill är att riksdagen beslutat om en successiv avveckling av de provisoriska kapitalsubventioner till bostadsbyggandet, som infördes år 1951 i anledning av starkt förhöjda

byggnadskostnader. För byggnadsföretag, som färdigställda fr. o. m. april 1957, beviljas inte provisorisk kapitalsubvention.

Eftersom utbetalningen av ifrågavarande subventioner sker först sedan byggnadsföretaget färdigställda och i många fall avsevärd tid därefter, har svårigheter förelegat att beräkna i vilken takt anslagsbehovet minskar till följd av den beslutade avvecklingen av subventionerna. Beräkningarna för såväl föregående som innevarande budgetår har överskattat minskningen av anslagsbehovet. För att utbetalningar av tilläggs lån och räntefria stående delar av egnahemslån skall kunna verkställas samtidigt som utanordning sker av låntagarna beviljade räntebärande lån, vilka utgår från lånefonden för bostadsbyggande, krävs för innevarande budgetår att medel anvisas å tilläggsstat. Departementschefen finner sålunda, att behov föreligger av ett belopp av 45 000 000 kronor för ändamålet.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under nästföregående punkt tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda, att riksdagen må

a) medgiva, att under budgetåret 1957/58 preliminära beslut om lån, som skall utgå från anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 135 000 000 kronor;

b) till *Räntefria lån till bostadsbyggande å tilläggsstat II* till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 45 000 000 kronor.

Stockholm den 4 februari 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Ohlon, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Boman, Thun, Pålsson, Bergman, Sundelin, Rikard Svensson och Mossberger; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Petterson i Degerfors, Thapper, Ståhl, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, Cassel, Gustafsson i Skellefteå, Gustafsson i Kårby och fröken Liljedahl.

Reservation

vid punkten 5:o (Lånefonden för bostadsbyggande) av herrar *Näsström*, *Rikard Svensson*, *Mossberger*, *Petterson* i Degerfors, *Jansson* i Kalix, *Persson* i Växjö och *Karlsson* i Olofström, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 87 och II: 77 och att utskottet därför bort hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 87 och II: 77

a) medgiva, att under budgetåret 1957/58 preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 727 000 000 kronor;

b) medgiva, att under budgetåret 1957/58 beslut om bidrag till inrättande av pensionärshem må meddelas intill ett belopp av 13 000 000 kronor.